

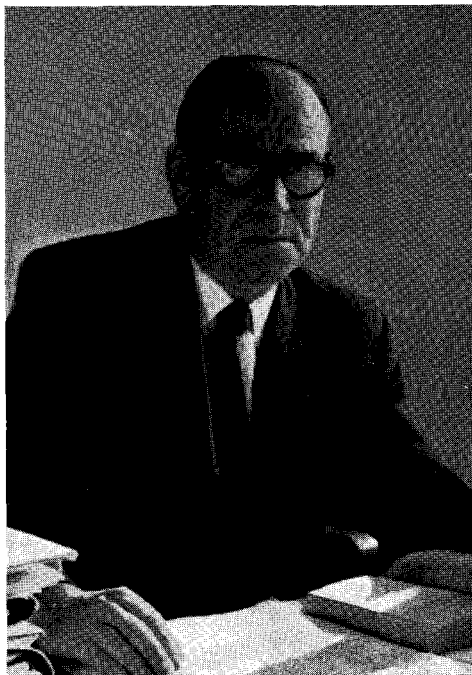
HERMAN DE VLEESCHAUWER

1925

Herman, Jozef De Vleeschauwer werd in 1899 te Dendermonde geboren. Hij volbracht zijn middelbare studiën in zijn geboortestad, zijn hogere studiën aan de Rijksuniversiteit te Gent, waar hij wijsbegeerte en geschiedenis studeerde. In 1923 behaalde hij aldaar de graad van doctor in de Wijsbegeerte en Letteren (groep Wijsbegeerte).

Bij K.B. dd. 7 oktober 1925 werd hij benoemd tot docent aan de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte van de Rijksuniversiteit te Gent en belast met volgende cursussen : „Geschiedenis der wijsbegeerte (partim : moderne tijden)”, „Grondige studie van vraagstukken uit de wijsbegeerte : logica” en „Critische ontleding van een wijsgerige verhandeling : logica”. Bij K.B. dd. 30 januari 1931 werd hem, ter vervanging van Professor Colle, de cursus „Overzicht der wijsbegeerte (logica en zedenleer)” in de Faculteiten van de Geneeskunde en van de Wetenschappen toevertrouwd. Dertien maanden later, bij K.B. dd. 28 februari 1932, volgde zijn benoeming tot buitengewoon hoogleraar aan de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte. Enkele maanden daarna werden de cursussen „Verklaring van wijsgerige teksten uit de Oudheid, de Middeleeuwen en de Moderne Tijden (partim : Moderne Tijden)” en „Metaphysica (partim)” aan zijn leeropdracht toegevoegd (K.B. dd. 15 juni 1932). Bij K.B. dd. 15 mei 1934 werd hij, met ingang op 1 januari 1934, bevorderd tot gewoon hoogleraar aan de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte.

Tussen de jaren 1932 en 1937 bleef de leeropdracht van Prof. De Vleeschauwer ongewijzigd. Daarna, van 1937 af, deden zich echter nieuwe veranderingen voor. Bij K.B. dd. 22 juni 1937 werd hij belast met de cursus „Geschiedenis der moderne wijsbegeerte” (licentie economische wetenschappen). Bij K.B. dd. 30 oktober 1937 werd hij titularis van „De geschiedenis der opvoedkunde” (Hogere School voor Handels- en Economische Wetenschappen, Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding, Faculteit der Wetenschappen, Faculteit der Letteren

en Wijsbegeerte) en de „Grondige vraagstukken uit de historische pedagogiek en de algemene opvoedkunde” (Hoger Instituut voor Opvoedkundige Wetenschappen). Zijn paedagogische activiteit werd bij K.B. dd. 23 december 1937 uitgebreid met de cursussen „Geschiedenis der opvoedkunde” en de „Encyclopedie der Opvoedkunde” (Hoger Instituut voor Opvoedkundige Wetenschappen). Daarna volgde bij K.B. dd. 30 september 1938 zijn benoeming voor de leergang „Bijzondere vraagstukken uit de algemene wijsbegeerte” (School voor Criminologie van de Rijksuniversiteit te Gent).

In de daaropvolgende jaren traden opnieuw enkele veranderingen in. In 1940 werd hij voor de cursussen „Geschiedenis der opvoedkunde”, „Encyclopedie der opvoedkunde” en „Grondige vraagstukken uit de historische pedagogiek en de algemene opvoedkunde” ad interim vervangen door Dr. M. Grijpdonck, assistent. Bij besluiten van de secretaris-generaal van het Ministerie van Openbaar Onderwijs van 15 april 1943 en van 12 oktober 1943 werd hij belast met volgende cursussen : „Overzicht der wijsbegeerte (logica en zedenleer)” in het Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding en het Hoger Instituut voor Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde alsmede de „Geschiedenis van de moderne wijsbegeerte” in het Hoger Instituut voor Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde. Bij Besluit van de Prins-Regent dd. 7 februari 1945 werd aan zijn leeropdracht een einde gesteld. Sindsdien verblijft H. De Vleeschauwer in Zuid-Afrika.

Op universitair en wetenschappelijk gebied was H. De Vleeschauwer tijdens de periode 1925-1940 zeer actief. Gedurende de academische jaren 1930-1931 en 1939-1940 was hij secretaris van de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte te Gent. De universiteit van Glasgow verleende hem het doctoraat honoris causa. In 1931 werd hij lid van de „Deutsche Philosophische Gesellschaft” te Berlijn en van de „International philosophical Society” (New-York, Leipzig), in 1933 lid van het „Genootschap voor Critische Wijsbegeerte” te Utrecht. In 1937 werd hij benoemd tot lid van de Wetenschappelijke Commissie van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, alsmede tot lid van de Klasse der Letteren en der Morele en Staatkundige Wetenschappen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België.

Het wetenschappelijk oeuvre van H. De Vleeschauwer is zeer omvangrijk. Hij schreef een groot aantal werken en artikels over logische en historisch-wijsgerige onderwerpen. Door zijn uitgebreide studie in drie delen over Kant's transcendentale deductie verwierf hij grote faam. Ook over Descartes en Geulincx publiceerde hij belangwekkende bijdragen. Op binnenlands gebied moet tenslotte zijn actieve medewerking aan het „Tijdschrift voor Philosophie”, waarvan hij redactielid was, vermeld worden.

J. KRUTHOF.

PUBLIKATIES VAN HERMAN DE VLEESCHAUWER

IN BOEKVORM

- Schets eener Critiek der Thomistische Wijsbegeerte.* Gent, in-8°, 67 pp., 1930.
- Grondbeginselen der Logica.* Antwerpen, De Sikkel, 236 pp, 1931; 2e uitgave, 252 pp., 1942.
- Twee kapitels uit de geschiedenis der Paedagogiek.* Antwerpen, in-12°, 88 pp., 1931.
- Immanuel Kant.* Philosophische Bibliotheek, Brussel-Nijmegen, 353 pp., 1931.
- J. Acontius' Tractaat „De Methodo” met een inleiding uitgegeven door de Faculteit der Wijsbegeerte en Letteren te Gent, aflevering 67, Antwerpen-Parijs, in-8°, 206 pp. 1932.*
- La déduction transcendentale dans l'œuvre de Kant. T. I: La déduction transcendentale avant la Critique de la raison pure.* Reeks Werken uitgegeven door de Faculteit der Wijsbegeerte en Letteren, 71e aflevering, Antwerpen-Parijs-Den Haag, in-8°, 332 pp., 1934.
- Stromingen in de hedendaagse Wijsbegeerte.* Philosophische Bibliotheek, Brussel-Nijmegen, in-8°, 212 pp, 1934.
- Op de drempel der Wijsbegeerte.* Brussel, 16 pp., 1934; Antwerpen, De Sikkel, 184 pp., 2e uitgave, 1941.
- La déduction transcendentale dans l'œuvre de Kant. T. II: La déduction transcendentale de 1781 jusqu'à la deuxième édition de la Critique de la raison pure (1787).* Reeks Werken uitgegeven door de Faculteit der Wijsbegeerte en Letteren, 74e aflevering, Antwerpen-Parijs-Den Haag, in-8°, 598 pp., 1936.
- La déduction transcendentale dans l'œuvre de Kant. T. III: La déduction transcendentale de 1787 jusqu'à l'opus posthumum.* Reeks Werken uitgegeven door de Faculteit der Wijsbegeerte en Letteren, 75e aflevering, Antwerpen-Parijs-Den Haag, 680 pp., 1937.
- René Descartes. Levensweg en levensbeschouwing.* Philosophische Bibliotheek, Antwerpen, De Standard, in-8°, 281 pp., 1937.
- L'évolution de la pensée kantienne. L'histoire d'une doctrine.* Parijs, Alcan, 220 pp., 1939.
- Cornelius Martini en de ontwikkeling van de protestantsche metaphysica in Duitsland.* Mededelingen Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten, Klasse der Letteren, Brussel, Paleis der Academiën, 22 pp., 1940.
- De briefwisseling van Ehrenfried Walther von Tschirnhaus met Christiaan Huyghens.* Mededelingen Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten, Klasse der Letteren, Brussel, Paleis der Academiën, 69 pp. 1941.
- Humanistische kultuur. Vier studiën op het gebied van het hedendaagse geestesleven.* Brussel, 233 pp., 1942.
- De orationes van Arn. Geulincx.* Mededelingen Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten, Klasse der Letteren, Brussel, 47 pp., 1942.
- Levensbeschouwing-philosophie. Het humanisme van gister en het humanisme van morgen.* Brussel, Jeugdopleiding, 27 pp, 1942.
- De universiteit van gister en morgen.* 1^e Dösfelreeks, 2, Antwerpen, 24 pp., 1943.
- Voor een nationaal cultuur- en opvoedingsprogramma.* Antwerpen, 56 pp, 1943.

BIJDRAGEN IN TIJDSCHRIFTEN EN VERZAMELWERKEN

- Malebranche.* Vlaamse Arbeid, nr. 10, 1926.
- Kultuurphilosophie.* Vlaamse Arbeid, nr. 4, 1927.
- De moderne wereldvisie.* Hooger Leven, nrs. 48-52, 1930.
- Hobbes.* Hooger Leven, nr. 29, 1930.
- Kant's invloed op Duitsland's geest.* Jong Dietschland, nr. 32, 1930.
- De hedendaagse Joodsche godsdienstphilosophie.* Jong Dietschland, nr. 52, 1930.
- Het filosofisch schoonheidsbegrip.* Jong Dietschland, nrs. 25-26, 1931.

- De pantheïstische strekking in de moderne natuurphilosophie.* Jong Dietschland, nr. 9, 1931.
- Hegel in de laatste eeuw.* Jong Dietschland, nrs. 46-47, 1931.
- De geestelijke stroomingen in Duitsland in de XVIIIe eeuw.* Ontwikkeling, nrs. 9-10, 1931, pp. 590-595.
- De moderne wereldvisie.* Ontwikkeling, 1931, nrs. 11-12, 46 pp.
- Quelques pages inédites d'Émile de Laveleye.* L'avenir social, 1932, 24 pp.
- Wetenschap en techniek.* Jubileumalbum A. Vermeeylen, Brugge, 1932, pp. 340-348.
- Kant's bijdrage tot de huidige godsdienstphilosophie.* Handelingen van het Xe Vlaamse Philologencongres, Antwerpen, 1932, pp. 234-245.
- La genèse de la méthode mathématique de Wolf.* Revue Belge de Philologie et d'Histoire, XI, 1932, nrs. 3-4, 27 pp.
- Perennis quadam philosophia.* Jong Dietschland, nrs. 2-3, 1932.
- Uit de eerste dagen der niet-euclidische meetkunde.* Wis- en Natuurkundig Tijdschrift, 1933, pp. 215-222.
- Uit de eerste dagen der niet-euclidische meetkunde.* Amsterdam, Euclides, 1933, pp. 82-95.
- De genesis van Kant's critische vraagstuk in het jaar 1771.* Algemeen Nederlandsch Tijdschrift voor Wijsbegeerte en Psychologie, XXVII, 1934, pp. 16-22.
- Bescheidenheid of pretentie.* De nieuwe Eeuw, 29 november 1934, p. 270.
- L'année 1771 dans l'histoire de la pensée de Kant.* Revue Belge de Philologie et d'Histoire, XIII, 1934-35, pp. 713-732; XIV, 1935-36, pp. 49-83.
- De jongste Acootiënsstudie.* Algemeen Nederlandsch Tijdschrift voor Wijsbegeerte en Psychologie, 1935, nr. 2, pp. 49-61.
- De geestelijke dominant in de hedendaagse wijsbegeerte.* De Gids, 99, 1935, nr. 11, pp. 183-201.
- Een paar pamphletten van Kant uit zijn laatste periode.* Algemeen Nederlandsch Tijdschrift voor Wijsbegeerte en Psychologie, XXX, 1936, pp. 2-18.
- Bij een werk over Kant.* Wetenschap in Vlaanderen, II, 1936, pp. 34-36.
- Kant's Tractaat „Zum ewigen Frieden”.* Rechtskundig Tijdschrift, Leuven, 1937, pp. 411-432.
- La philosophie contemporaine et le criticisme kantien.* Études philosophiques, XI, 1937, pp. 3-14.
- Bij het eeuwfeest van Descartes.* Streven, 1937, pp. 369-375.
- Het tractaat „De Bello et Pace” van Josse Clichthove.* Rechtskundig Tijdschrift, Leuven, XXXII, 1937, pp. 535-553.
- Descartes et Comenius.* Congrès Descartes, Travaux du IXe Congrès international de Philosophie, publiés par les soins de Raymond Bayer, 12 fasc., 1937, t. II, pp. 109-114.
- Is de methode een toereikend criterium van wetenschap?* Annalen der critische filosofie, VII, 1937, pp. 35-50; VIII, 1938, pp. 67-81.
- Het ontstaan van de Franse wetenschapskritiek.* Kultuurleven, IX, 1938, pp. 332-353.
- Philosophie de l'Histoire et Histoire de la philosophie.* Travaux de l'entretien d'Amersfoort de l'Union internationale de la collaboration philosophique, Parijs, 1938, in-8°, pp. 1-13.
- Les antinomies kantiennes et la clavis universalis d'Arthur Collier.* Mind, XLVII, 1938, pp. 303-320.
- L'apriorisme dans l'histoire de la Philosophie.* Theoria, Göteborg, V, 1939, pp. 41-60.
- Kantiaanse wijsbegeerte.* Tijdschrift voor Philosophie, I, 1939, pp. 195-205.
- Mensch en gemeenschap bij Nietzsche en Spann.* Handelingen van het achttiende Nederlandsche Philologencongres, Groningen, 1939, pp. 118-119.
- In memoriam Professor Paul De Coster.* Tijdschrift voor Philosophie, I, 1939, pp. 860-863.
- Balth. Bekker, avocat de Descartes.* Revue Belge de Philologie et d'Histoire, XVIII, 1939, pp. 63-84.
- De ontwikkeling van Kant's critisch vraagstuk.* Tijdschrift voor Philosophie, I, 1939, pp. 29-65.
- Autour de la recherche de la vérité de Descartes.* Theoria, Göteborg, V, 1939, pp. 86-96.
- Cultuurhistorische en cultuurphilosophische verkenningen.* Tijdschrift voor Philosophie, I, 1939, pp. 610-637.
- Van de voorposten der moderne wijsbegeerte. Twintig jaar Cusanusstudie.* Tijdschrift voor Philosophie, I, 1939, pp. 449-474.
- Moderne Wijsbegeerte.* Tijdschrift voor Philosophie, I, 1939, pp. 869-874.

- Het alarmpamphlet van Samuel Maresius bij het stadhouderschap van Willem III en de val van J. De Wit.* Tijdschrift voor Philosophie, II, 1940, pp. 551-586.
- Door de moderne eeuwen heen.* Tijdschrift voor Philosophie, II, 1940, pp. 446-477.
- Nederland en Silezië.* Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte en Psychologie, XXXIV, 1941, pp. 241-253.
- Rond Kant's Opus Posthumum.* Tijdschrift voor Philosophie, III, 1941, pp. 155-167.
- Herbart in den dietschen Landen.* Internationale Zeitschrift für Erziehung, Berlin, X, 1941, pp. 211-215.
- Arn. Geulincx.* Algemeen Nederlands Tijdschrift voor Wijsbegeerte en Psychologie, XXV, 1941-1942, pp. 12-21.
- De briefwisseling van Ehrenfried Walther von Tschirnhaus met Benedictus de Spinoza.* Tijdschrift voor Philosophie, IV, 1942, pp. 345-396.
- Arn. Geulincx, der Vertreter germanischen Geistes in der flämischen Philosophie.* Die Tatwelt, XVIII, 1942, pp. 63-76.
- Les différenciations nationales dans la philosophie européenne. Die nationalen Unterschiede in der europäischen Philosophie.* Kantstudien, XLII, 1942-1943, pp. 64-105.